

JOAN F. MIRA

“No sé si hi haurà xoc de trens o alguna intel·ligent maniobra d’última hora. Sí que sé que la intel·ligència, l’honestedat i la voluntat de resoldre per fi un insoluble problema, no són ara com ara qualitats del govern espanyol, dels partits espanyols i dels qui formen l’opinió general dels espanyols. Sóc pessimista”

Ibarretxe i el pla

Vostès, aquests dies i setmanes, deuen haver escoltat i llegit una part (confie que una part petita, per la salut mental), de les infinites bestieses que s’han escrit i s’han dit sobre la proposta que el senyor Ibarretxe ha presentat al parlament del seu país i a l’opinió general. No sé com anirà el debat parlamentari, a Vitòria i a Madrid (si és que arriba a Madrid, cosa improbable), però l’opinió general a l’extens regne d’Espanya, a les seues disset comunitats autònomes, i entre els seus diaris, ràdios, televisions, partits polítics i altres òrgans i mitjans opinadors, no pot ser més funesta. El senyor Ibarretxe ja es pot escarrassar explicant, com explicà a València i a Barcelona fa alguns mesos, que el seu país funciona més bé del que pareix des de fora, que l’economia basca es modernitza, augmenta la inversió en recerca, creix la despesa social, pugen els percentatges dedicats a educació, sanitat i protecció dels menys afavorits, etcètera, i tot això en proporcions visiblement més altes que a Espanya. Un govern com el nostre, va dir, ha de demostrar que ho fa bé, que sap administrar, que s’ocupa dels problemes reals i de la gent. Aquesta és la seua primera obligació. Dit això, la ideologia era igualment diàfana: aquest és un país que no acceptarà mai que uns altres decidesquen què ha de fer i on ha d’anar. Som un país petit, els bascos, un país petit i modest, però les decisions sobre el nostre futur són només nostres, això va dir. Podem viure amb Espanya, si Espanya ens respecta. No va parlar d’enfrontament o de separació: va parlar de respecte. I va parlar també dels assassins d’ETA que són l’obstacle primer per un futur nacional propi i en pau. Ja pot anar pel món explicant aquestes coses (que jo vaig recordar ací oportunament), tant se val: per l’opinió més general, el bon home i el seu pla són una encarnació de totes les perversitats, una emanació del terrorisme, una justificació del crim, la dinamita de la democràcia, la ruïna del País Basc, l’encarnació de les forces de l’infern que els cristians han de combatre amb aigua beneïda o amb el codi penal. L’opinió general que circula pel regne d’Espanya, regne de PSOE i regne de PP (amb diferències només de matís i de gest.), és que la proposta d’Ibarretxe és el mal absolut, i amb les forces del mal no es negocia, no es discuteix, no es parla. Simplement han de ser destruïdes. Mala peça al teler, mal panorama.

El govern de l’estat declara formalment, i els titulars dels diaris destaquen, que el pla en qüestió, literalment, “legítima el terrorisme d’ETA”. I afirma i assegura que Ibarretxe es proposa, ni més ni menys, els objectius següents: ser incompatible amb la Unió Europea; l’enfrontament i la fractura de la societat basca; l’aïllament i l’empobriment de dita societat; conduir la societat basca a l’abisme; llevar-li al poble espanyol la seua condició de subjecte únic de la sobirania nacional (això és el més greu, aquest és el crim que no es perdona), i per tant trencar el sistema democràtic i destruir l’estat de dret. Deu ser que l’estat de dret s’acaba quan una part dels ciutadans té uns drets equivalents als del conjunt, deu ser que el sistema democràtic no admet segons quines decisions discutides i votades, deu ser que “*unidad nacional*” i democràcia i dret són la mateixa cosa, com en temps del franquisme eren la mateixa cosa que el Movimiento Nacional. I deu ser que Lituània i Estònia i una dotzena de països d’Europa eren democràtics en temps de la Unió Soviètica unida i ara separats no ho són. No sé quin futur té el pla d’Ibarretxe, no sé si servirà de base per una negociació, algun dia, on haurà de reduir els punts i continguts que Espanya no accepte. No sé si hi haurà xoc de trens o alguna intel·ligent maniobra d’última hora. Sí que sé que la intel·ligència, l’honestedat i la voluntat de resoldre per fi un insoluble problema, no són ara com ara qualitats del govern espanyol, dels partits espanyols i dels qui formen l’opinió general dels espanyols. Sóc pessimista, perquè els qui haurien d’escoltar només insulten. En tornarem a parlar d’ací a un any.